

CYNGOR GWYNEDD – Adroddiad i Gabinet Cyngor Gwynedd

Teitl yr Eitem:	Adroddiad Perfformiad yr Aelod Cabinet dros Priffyrdd, Peirianeg ac YGC
Aelod Cabinet:	Cyng. Berwyn Parry Jones
Swyddog Perthnasol:	Steffan Jones, Pennaeth Adran Priffyrdd, Peirianeg ac YGC
Dyddiad y Cyfarfod:	19 Rhagfyr, 2023

1. Penderfyniad a Geisir:

Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad.

2. Y rheswm pam fod angen i'r Cabinet wneud y penderfyniad:

Er mwyn sicrhau rheoli perfformiad yn effeithiol.

3. Cyflwyniad a Rhesymeg

Pwrpas yr adroddiad yma yw diweddarau fy nghyd aelodau ar yr hyn sydd wedi digwydd yn y meysydd yr wyf yn gyfrifol amdanynt fel yr Aelod Cabinet dros Priffyrdd, Peirianeg ac YGC. Bydd yr adroddiad hwn yn amlinellu'r canlynol:-

- Yr hyn sydd wedi ei gyflawni fel rhan o flaenoriaethau Cynllun Cyngor Gwynedd 2023-28
- Ble mae'r mesurau perfformiad arni
- Diweddaraf ar sefyllfa ariannol a chynlluniau arbedion

4. Prosiectau Cynllun y Cyngor 2023-28 (Blaenoriaethau Gwella)

4.1 Mae'r tabl yn ATODIAD 1 yn rhoi diweddariad ar gynnydd tri prosiect blaenoriaeth yr Adran sydd wedi cael eu hadnabod yng Nghynllun Cyngor Gwynedd 2023-28.

4.2 O'r wybodaeth yma, fe nodwch fod yr Adran wedi gwneud cynnydd da yn erbyn prif gerrig milltir blwyddyn gyntaf y Cynllun, 2023/24. Mae llithriad wedi bod yng nghynnydd blaenoriaeth gwella 3, sef 'Ymestyn cyfleoedd chwarae a chymdeithasu ar gyfer plant a phobl ifanc y Sir'. Ond, rydym yn ffyddiog fod y Cynllun ar y trywydd cywir a bydd y gwaith yn cael ei gyflawni'n llawn.

5. Perfformiad Gwasanaethau'r Adran

O ran mesurau'r Adran, 'rwyf yn hapus gyda'r perfformiad sydd wedi ei gyflawni. Fodd bynnag, tynnaf eich sylw i'r prif faterion sydd wedi codi.

5.1 Gwasanaeth Cynnal Priffyrdd

5.1.1 Mabwysiadwyd Llawlyfr Cynnal Priffyrdd ddechrau'r flwyddyn, ac mae'r Gwasanaeth yn gweithio ar gyflwyno trefniadau o fewn eu system asedau ffyrdd (WDM) er gweithredu'r canlynol:

1. Sefydlu Hierarchaidd y Rhwydwaith	Rhaid oedd diwygio hierarchaidd blaenorol ffyrdd yn ôl argymhellion cod ymarfer priffyrdd 2016	Wedi ei gwblhau
2. Categorïau Diffygion	Defnyddir y wybodaeth a gofnodir yn ystod archwiliadau ffordd i bennu categorïau diffyg. Prif newid y llawlyfr yw gweld diffyg diogelwch (categori 1 yn flaenorol), yn cael ei weithredu erbyn diwedd y diwrnod gwaith nesaf	Rhagwelir bydd hyn yn llawn weithredol cyn diwedd y flwyddyn galendr
3. Dyranïad y Gyllideb	Mae'r gyllideb cynnal priffyrdd yn cael ei rannu rhwng gwaith rheolaidd a gwaith wedi ei gynllunio. Mae'r Gwasanaeth yn gweithio tuag at sefydlu trefn/rhaglen waith ar sail blaenoriaeth y ffyrdd gwaethaf	Rhagwelir bydd y rhaglen yn ei lle at y flwyddyn arian 2024/2025

5.2 Gwasanaeth Edrychiad Stryd

5.2.1 Rydym bellach wedi ymgorffori'r gwasanaethau canlynol o fewn un gwasanaeth newydd, sef y Gwasanaeth Edrychiad Stryd, er mwyn gallu canolbwyntio ar edrychiad a delwedd ein strydoedd a ffyrdd:

- Glanhau Strydoedd
- Gorfodaeth Stryd
- Timau Tacluso Ardal Ni

5.2.2 Yn dilyn ailstrwythuro'r llynedd, cymerodd yr Adran y cyfle i gynnal adolygiad lefel uchel o'r Gwasanaeth er mwyn darganfod a oedd unrhyw rwystrau yn ei atal rhag gweithio'n effeithiol ac effeithlon.

5.2.3 Penodwyd Rheolwr Gwasanaeth Edrychiad Stryd a sefydlwyd Grŵp Tasg er mwyn gweithredu ar yr argymhellion/gwelliannau a oedd yn deillio o'r adolygiad.

5.2.4 Amlygodd yr adolygiad nifer o faterion i'w gwella. Fodd bynnag, barnwyd bod angen mynd i'r afael â deg prif fater. Rhoddwyd diweddariad ar y deg prif fater yma i'r Tîm Arweinyddiaeth ar y 14.11.23. Bydd diweddariad pellach yn cael ei gyflwyno gerbron y Pwyllgor Craffu â'r Cabinet o fewn y pum mis nesaf.

5.2.5 Bydd yr Adran yn trefnu lansiad o'r Gwasanaeth Edrychiad Stryd newydd ar y 1af o Ebrill, 2024 drwy:

- Hysbysu holl Aelodau o'r strwythur newydd a chysylltiadau i'r Gwasanaeth
- Ymweld â chynghorau cymuned a thref er trafod holl waith y Gwasanaeth
- Mynychu Fforymau Ardal.

5.2.6 Fel bydd y cylchdeithiau glanhau ar system ddigidol, bydd manylion yn cael eu rhannu ar safle we'r Cyngor.

5.3 Gwasanaeth Cynnal Tiroedd

5.3.1 Mae'r Gwasanaeth yn gyfrifol am amrywiaeth eang o leoliadau o fewn trefi a phentrefi, yn bennaf o fewn y parthau 20 a 30mya, ledled y Sir yn ystod y tymor tyfu. Cynnwys ymylon ffyrdd, mynwentydd, mannau agored, mannau chwarae, cartrefi gofal a chyfleusterau chwaraeon. Mae'r Gwasanaeth yn cydlynu agor a chau beddi mewn 12 mynwent yn ardaloedd Arfon a Meirionnydd, drwy gydol y flwyddyn.

5.3.2 Yn ogystal â hyn mae'r gwasanaeth yn ymgymryd ag amrywiaeth o waith ychwanegol yn ystod misoedd y gaeaf, megis gwaith contractio ar gyfer adrannau eraill, gwaith ffensio a choncrit, gosod meinciau, gosod biniau stryd, adnewyddu a phaentio toiledau cyhoeddus, adnewyddu a phaentio offer mannau chwarae, cynnal a chadw meinciau promenadau yn Nhywyn ac Abermaw, cynnal a chadw parciau cyhoeddus fel Parc Dre, Caernarfon.

5.3.3 Eleni, fe wnaeth y Gwasanaeth gyd-weithio gyda'r Adran Amgylchedd ar brosiect ymylon ffordd. Mae'r prosiect wedi bod yn un llwyddiannus sy'n helpu ein byd natur, yn enwedig peillwyr gan gynyddu bioamrywiaeth. Bydd erthygl yn cael ei rannu yn fewnol a gyda'r cyhoedd er mwyn hybu gwaith y prosiect hwn dros yr wythnosau nesaf.

5.4 Gwasanaeth Fflyd

5.4.1 Ers mabwysiadu'r Cynllun Fflyd Werdd (2023/2029), mae'r Gwasanaeth Fflyd wedi gweithredu ar gynnal trafodaethau gyda'r adrannau/gwasanaethau, er gwir adnabod maint y fflyd/gwir anghenion y gwasanaethau. Roedd hyn yn gam hanfodol i'w gario allan cyn edrych ar newidiadau i'r math o fflyd byddwn ei angen. Un o gerrig milltir y cynllun yw symud oddi-wrth defnyddio cerbydau tanwydd ffosil tuag at fflyd o gerbydau (ceir a faniau) ULEV (Ultra Low Emission Vehicles).

5.4.2 Er symud yr agenda yma ymlaen, mae'r Gwasanaeth wedi archebu 43 cerbyd trydan fydd yn ein cyrraedd cyn diwedd y flwyddyn ariannol. Blaenoriaeth arall yw sefydlu pwyntiau gwefru cerbydau trydan ar gyfer cerbydau'r Cyngor. Rhagwelir erbyn diwedd y flwyddyn arian, bydd gan y Cyngor 16 pwynt gwefru yn weithredol mewn pedwar lleoliad ar draws y Cyngor. Mae cryn waith eto i'w gyflawni gan hefyd edrych ar newid arferion gweithio er sicrhau defnydd gorau o fflyd y Cyngor.

5.4.3 Mae'r Gwasanaeth hefyd yn edrych ar sefydlu system bŵl gorfforaethol a bydd y tîm Technoleg Gwybodaeth yn cefnogi datblygu'r system gan edrych i gynnal treial yn fuan yn y Gwanwyn.

5.5 Gwasanaeth Teledu Cylch Cyfyng (TCC)

- 5.5.1 Mae camerâu teledu cylch cyfyng yn cael eu defnyddio mewn mannau cyhoeddus yng Ngwynedd i helpu gadw ein cymunedau'n ddiogel drwy helpu i atal ac ymladd trosedd, i helpu atal ymddygiad gwrthgymdeithasol, i ddarparu tystiolaeth wedi'i recordio i Heddlu Gogledd Cymru, i hybu lles economaidd o fewn cymunedau ac i roi ymdeimlad o ddiogelwch i'r cyhoedd.
- 5.5.2 Yn ogystal, mae'r awdurdod wedi gosod camerâu sy'n gysylltiedig â'r un system mewn llawer o'i depos gwaith, i helpu gyda chyfrifoldebau iechyd a diogelwch a gweithrediad dydd i ddydd.
- 5.5.3 Eleni, roeddem yn llwyddiannus yn derbyn cais am arian drwy'r gronfa Ffyniant Gyffredin (SPF) er mwyn ymestyn ar ein darpariaeth bresennol o systemau teledu cylch cyfyng mewn mannau cyhoeddus. Rydym yn brysur yn gwneud trefniadau i ddylunio'r prif brosiectau ymhellach ym Mangor, Caernarfon a Pwllheli ac yn paratoi i gyflogi ymgyngorwyr arbenigol i gynhyrchu dogfennau tendro i ymweld â'r farchnad.

5.6 Gwasanaeth Toiledau Cyhoeddus

- 5.6.1 Mae gan y Cyngor 61 toiled cyhoeddus yng Ngwynedd sydd, o ran niferoedd, y ddarpariaeth uchaf yng Nghymru sy'n cael ei reoli gan Awdurdod Lleol. Rydym yn ymdrechu i wella cyflwr yr asedau a pharhau i gwrdd ag anghenion pobl Gwynedd er gwaethaf y ffaith fod adnoddau'r Cyngor yn prinhaus.
- 5.6.2 Er mwyn gwireddu'r gwelliannau, cyflwynir bid am arian mewnol yn ogystal â manteisio ar gyfleoedd grantiau e.e. (eleni, roeddem yn llwyddiannus yn derbyn £135,860 drwy'r gronfa 'Pethau Pwysig' er mwyn uwchraddio 4 toiled yng Ngwynedd).
- 5.6.3 Cyflwynwyd adroddiad i'r Pwyllgor Craffu ar y 05.10.23 yn amlinellu ein bwriad o gyflwyno drysau talu gyda thechnoleg di-gyffwrdd. Pe bydd ein bid arian yn llwyddiannus, gobeithiwn gyflwyno drysau o'r newydd mewn isafswm o 5 safle.
- 5.6.4 Yn ogystal â'r gwaith uwchraddio, mae'r Gwasanaeth yn rheoli Cynllun Grant Cyfleusterau Cyhoeddus sy'n caniatáu i aelodau o'r cyhoedd ddefnyddio toiledau mewn amryw o sefydliadau lleol yn yr oriau y maent ar agor. Gellir defnyddio'r toiledau yn rhad ac am ddim ac ni oes unrhyw ddisgwyliad i'r sawl sy'n eu defnyddio brynu nwyddau neu wasanaethau yn ystod y cyfnod y byddent yn yr adeilad. Disgwylir i'r sefydliadau sy'n rhan o'r Cynllun gadw eu toiledau'n ddiogel, yn lân, yn hygyrch a sicrhau bod ynddynt ddigon o stoc bwrpasol. Uchafswm y grant am flwyddyn yw £500 fesul lleoliad. Mae canllawiau'r grant ar wefan corfforaethol y Cyngor yn amlygu pwrpas y Cynllun a sut i wneud cais am y grant.

5.7 Gwasanaeth Busnes a Chyflawni Prosiectau Ymgynghoriaeth Gwynedd (YGC)

5.7.1 Ers i Ymgynghoriaeth Gwynedd ymuno â'r Adran, bu cyfle i ail-edrych ar y ddwy Uned Busnes oedd yn bodoli gan ganoli gwasanaethau gweinyddol. Ers hyn, yr ydym wedi adolygu prosesau gan ddilyn egwyddorion Ffordd Gwynedd ar waith. Drwy hyn yr ydym yn ysgogi a gwella defnydd technoleg gan drosi prosesau o fod yn un papur i fod yn ddigidol. Bu cyfle hefyd i ganoli goruchwyliaeth a gweinyddiaeth systemau Technoleg Gwybodaeth craidd yr Adran. Y prif brosesau sy'n cael eu hadolygu ar hyn o bryd yw:

- Prosesu anfonebau a thaliadau
- Pwrcasu (archebion)
- Anfonebu
- Amserlenni Staff
- Hyfforddiant

5.8 Gwasanaeth Dŵr ac Amgylchedd Ymgynghoriaeth Gwynedd (YGC)

5.8.1 Mae'r Cyngor wedi cyhoeddi ei Gynllun Argyfwng Hinsawdd a Natur ac mae'r cynllun yn cyfeirio at sut yr ydym fel Cyngor am ymateb i effeithiau newid hinsawdd, sydd yn cynnwys effeithiau llifogydd. O ganlyniad i hyn, mae'r Gwasanaeth Dŵr ac Amgylchedd yn arwain ar y gwaith o lunio Strategaeth Llifogydd Lleol sy'n cyd-redeg â'r Cynllun Argyfwng Hinsawdd, ac yn helpu i wireddu targedau'r naill a'r llall.

5.8.2 Dros y misoedd diwethaf, mae'r Gwasanaeth wedi datblygu'r Strategaeth ymhellach a hynny yn gyson gyda'r fframwaith a chyfarwyddyd a ddarparwyd gan Lywodraeth Cymru. Mae'r ddogfen yn trafod rolau a chyfrifoldebau gwahanol awdurdodau i reoli bygythiad llifogydd; hanes llifogydd ar draws Wunedd a'r bygythiad o lifogydd ar gyfer y dyfodol o ganlyniad i effeithiau newid hinsawdd, a hefyd yr hyn mae Cyngor Gwynedd yn ei wneud o fewn eu pwerau er mwyn rheoli'r bygythiadau.

5.8.3 Yn sail i'r ddogfen dros y blynyddoedd nesaf mae 5 brif amcan, a rhestr o weithredoedd sy'n adeiladau ar ein dulliau rheoli risg llifogydd presennol er mwyn cwrdd â'r amcanion yma.

Amcanion y Strategaeth yw:

Amcan 1: Anelu at leihau lefel y perygl o lifogydd ac erydu arfordirol i drigolion Gwynedd.

Amcan 2: Datblygu dealltwriaeth bellach o'r perygl llifogydd i Wunedd ac effeithiau newid hinsawdd.

Amcan 3: Parhau i weithio gyda'r holl gyrff perthnasol i sicrhau datblygiad priodol a chynaliadwy yng Ngwynedd.

Amcan 4: Codi ymwybyddiaeth o berygl llifogydd ac erydu arfordirol lleol.

Amcan 5: Gweithio ar y cyd â'r holl Awdurdodau Rheoli Perygl eraill a grwpiau/cyrff perthnasol i sicrhau ymateb cyd-gysylltiedig i ddigwyddiadau llifogydd ac erydu arfordirol.

- 5.8.4 Y camau nesaf bydd cwblhau drafft dwyieithog cyflawn o'r ddogfen ynghyd a'r adroddiadau cysylltiedig â chynnal ymarfer ymgysylltu yn fuan yn y flwyddyn newydd. Bydd rhaglenni gwaith cyfalaf cychwynol (mewndirol ac arfordirol) yn cael eu cynnwys fel atodiadau i'r brif ddogfen. Mae rhaglen amlinellol islaw, ond gall yr amserlen newid yn ddibynnol ar y broses ymgynghori.
- 5.8.5 Mae gwaith y Gwasanaeth yn hanfodol wrth amddiffyn ardaloedd yng Ngwynedd rhag effeithiau Llifogydd. Rydym yn falch o adrodd fod ein Cynllun Gwarchod Llifogydd Felinheli wedi ennill gwobr am ddefnyddio technoleg i reoli asedau yng nghystadlaethau'r NCE (New Civilis Engineer) yn Llundain ar y 24.11.23. Roedd hwn yn lwyddiant mawr i'r Gwasanaeth ac yn enghraifft wych o wneud y defnydd mwyaf o dechnoleg o fewn y maes llifogydd.

6. Cynllun Busnes/ Achrediadau'r Adran

6.1 **Cynllun Busnes** - Mae'r gwaith o ddiweddarau Cynllun Busnes Ymgynghoriaeth Gwynedd (YGC) er mwyn ei ymgorffori i Gynllun yr adran gyfan (PP/YGC) yn parhau. Y bwriad yw lansio'r cynllun newydd ym mis Ebrill 2024.

6.2 **Achrediadau Buddsoddwyr Mewn Pobl (BMP)** - Yn 2022/23 bu i'r Gwasanaeth YGC dderbyn achreidiad "Buddsoddwyr mewn Pobl" am y trydydd tro. Mi fydd yr adroddiad BMP â'r cynllun gweithredu yn plethu i mewn i gynllun busnes y Gwasanaeth.

6.3 **Achrediadau BSI** - Mae'r Adran wedi llwyddo i gadw'r achrediadau isod yn dilyn archwiliad rheolaeth dros y flwyddyn gan BSI:

- BSI 9001
- BSI 1401
- BSI 4501

6.4 Mae'r achrediadau yma yn hanfodol ac yn ofynnol i waith nifer o wasanaethau ar draws yr Adran.

7. Sefyllfa Ariannol

7.1 Yn dilyn adolygiad diweddar o sefyllfa gyllidebol yr Adran a gyflwynwyd i'r cabinet (07/11/2023) rhagwelir gorwariant o tua £990 eleni. Nodwyd fod lleihad yn y gwaith sydd yn cael ei gomisiynu gan asiantaethau allanol a hefyd pwysau ychwanegol ar gyllidebau bwrdeistrefol yn arwain at y gorwariant hwn. Mae'r Adran yn cymryd camau i leihau'r swm gorwariant a ragwelir.

7.2 Mae'r Adran wedi cyflawni mwyafrif o'i gynlluniau arbedion gwerth £215,940 ar gyfer 2023/24.

8. Barn Y Swyddogion Statudol

Y Swyddog Monitro:

Dim sylwadau i'w hychwanegu o safbwynt priodoldeb.

Y Pennaeth Cyllid:

Rwyf yn fodlon fod yr adroddiad yn adlewyrchiad teg o sefyllfaoedd ariannol yr Adran Priffyrdd, Peirianeg a YGC.